

že břemena přecházejí in natura na nabyvatele oddělené části a že přecházejí in solidum jako závazky simultanní, nýbrž řečeno jen, že jde o neztenčení jistoty, tedy kvotientální doplnění její a myšleno tu především na jistotu ve formě peněžitého kapitálu, jak to nejlépe odpovídá účelu pozemkové reformy a poměrům z přidělu převzatých nemovitostí vyplývajícím. Komplikace, jaké by při přechodu břemen in natura a in solidum, na jaký rekursní soud myslí, při drobnějším přidělu nastaly, jsou tak úžasny, že rozvážná praxe bude se rozpakovati bráti se touto cestou. A také vskutku není zákonného předpisu na to, neboť známý Tractatus mluví jen o případě, kdy »statek« (scil. jako celek) přechází na nového nabyvatele, naprosto však nikde zákon neupravuje poměry patronátních břemen při odprodeji části statku nebo při rozprodeji statku. Tu má místo rozmyslná úvaha, hledící dle §u 7 obč. zák. k přirozené povaze věci, která může pro různé případy veletí různou úpravu, praxe při naprostém nedostatku zákonných předpisů musí tu právo stvořiti, třeba že to bylo velmi těžké, když tu jde o ústav velmi zastaralý, vývojem dějin dávno předstižený a připravující proto i zákonodárci samému, jak se sám doznává, nekonečné obtíže (srovnej motivy k §u 32 zák. čís. 50/1874). Účinky dobrovolného odprodeje nebo dokonce rozprodeje (rozparcelování) statku vyloženy již v rozhodnutí čís. 1849 sb. n. s., kdežto zde jde o nucené odtržení části statku, o němž pro případ, že jde o odtržení převzetím zabraného velkého majetku, jedná právě zase rozhodnutí čís. 4880 již shora citované. Vytýká-li odvolací stížnost, že Státní pozemkový úřad neučinil při rozvrhovém roku návrh, aby vlastník nepřevzatého zbytku statku zajistil povinnosti patronátní a že tedy nemůže také o zajištění takové rekurovati, tu odvětití sluší, že Státní pozemkový úřad takového návrhu činiti nemusil, když sama finanční prokuratura žádala příkázání patronátních břemen z přejímací ceny, takže když tomu prvý soudce nevyhověl a břemena ta Státnímu pozemkovému úřadu uložil, tento vždy rekurovati mohl. Ostatně odkázati sluší na § 52 náhr. zák. Jde tedy jen o to, zdali žádaný kapitál 25.850 Kč není příliš vysoký, odpovídá-li kvotě patronátních břemen na převzaté pozemky dle poměru jich ceny k ceně kmenového zbytku vypadající, o čemž vůbec nebylo ještě jednáno. Dle návrhu nepředstavuje 25.850 Kč kvotu patronátních břemen, nýbrž jejich úhrnek, takže by jej bylo snížit na tuto kvotu. Co se týče doby, ku které případné cenění břemen provést, odkazuje se na § 41 a 43/1, jakož i § 48 náhr. zák., neboť když, jak přejímací cena, tak i hodnota výměnku a jiných věcných břemen čítá se dle cen let 1913—1915, musí se tak ceniti i hodnota patronátních břemen, sice by to byla nesrovnalost, která by měla křiklavé následky. Rozumí se také, že bude ustanoviti, kde má uhrazovací kapitál býti složen a že a jak vlastníku náleží výběr úroků, což též dlužno vzíti na přetřes.

Čís. 6133.

Pozemková reforma.

Poznamenán-li na nemovitosti, nabyté přidělem, zákaz zadlužení,

nelze povolití exekuci vnuceným zřízením zástavního práva bez svolení Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 22. června 1926, R I 456/26.)

Ku vydobytí peněžité pohledávky povolil soud prvního st. l i c e Dru Josefu Sch-ovi proti Stanislavu H-ovi exekuci vnuceným zřízením zástavního práva na polovici pozemků ve vložce čís. 372 obce Z. R e k u r s n í s o u d k rekursu Státního pozemkového úřadu exekuční návrh zamítl. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle knihovního výtahu, jež si nejvyšší soud předložiti dal, jest ve vložce čís. 372 obce Z. na sporné polovici pozemků, o něž jde: I. Na listu B. Pol. 1. pod 24. srpnem 1925 na základě listiny o přidělu ze dne 27. ledna 1925 a 30. května 1925 vloženo právo vlastnické pro povinného Stanislava H-a na polovici; pol. 2 pod týmž datem dle téže listiny poznamenáno právo koupě zpáteční pro Státní pozemkový úřad a pol. 3. zákaz zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu. II. Na listu C. pol. 1 pod týmž datem dle téže listiny vloženo totéž právo koupě zpáteční a poznamenán zákaz zadlužení bez svolení Státního pozemkového úřadu; pol. 4 pod 16. lednem 1926 vloženo na polovici Stanislava H-a sporné právo zástavní pro vymáhanou pohledávku Josefa Sch-a. Vázne tedy tato pohledávka teprve po zákazu zadlužení a zákazu zcizení. Stěžovatel Dr. Josef Sch. ani netvrdí, že svolení ke vkladu této jeho pohledávky a tudíž k zadlužení nemovitostí dlužníkových bylo Státním pozemkovým úřadem uděleno, ačkoli byl by to musil tvrditi již v exekučním návrhu. Tedy toto zatížení stalo se neprávem, proti poznamenanému zákazu zadlužení. Tento zákaz zadlužení má právě za účel působiti proti třetím osobám, proto neplatí zde § 364 c) obč. zák., protože při jeho platnosti by tento účel a tudíž účel pozemkové reformy, v níž se zákaz stal, byl zmařen. § 14 třetí dílčí novely ovšem nemohl na tento případ mysleti, protože o budoucí pozemkové reformě nevěděl a věděti nemohl, ale řada jeho případů se zákonodárstvím o pozemkové reformě rozšířila. Listina o přidělu, na základě níž nabyt povinný vlastnického práva vkladem do knih, vydána byla v řízení přidělovém a zákaz zadlužení a zcizení tudíž dán na základě předpisu §u 23 přiděl. zák., třeba že zrovna tento předpis nebyl v ní citován, nýbrž řada jiných předpisů zákonodárství záborového. Že i směnou nabyté pozemky jako pozemky sporné mohou býti předmětem přidělu, plyne z §u 24 přiděl. zákona, jenž právě o směně k účeli přidělu jedná. Zbývá jen podotknouti, že ovšem měla stížnost Státního pozemkového úřadu čeliti proti usnesení knihovního soudu, jenž výkon povoleného vkladu práva zástavního nařídil, tedy proti usnesení okresního soudu ze dne 21. ledna 1926 (arg. § 94 posl. odst. kn. zák.), ale to na podstatě věci ničeho nemění, když napadeno přímo usnesení soudu povolujícího exekuci, když to i tak

došlo k témuž výsledku, an učiněno opatření dle §u 130 kn. zák. a mimo to stěžovatel tuto formální nepodstatnou závadu (§ 2 č. 10 nesp. říz.) vůbec nevytýká.

Čís. 6134.

Příslušnost podle §u 49 čís. 8 j. n. nevztahuje se na spor, jímž se domáhá kupitel na prodávateli náhrady škody, zaviněné trestným činem prodávatělovým proti zákonu o dobytčím moru a odevzdáním nesprávného dobytčího pasu.

(Rozh. ze dne 22. června 1926, R I 516/26.)

V žalobě o 9.330 Kč tvrdil žalobce, že koupil od žalovaného vola, že za několik dní upozoroval, že koupený vůl jest nemocný, že onemocněl slintavkou a kulhalkou, že od koupeného vola nakazila se jeho kráva a dále veškerý jiný dobytek, ceikem 7 kusů, že konečně dne 30. ledna 1926 nemocná kráva zdechla a musila býti zakopána. Tím vznikly žalobci výdaje, pokud se týče utrpěl škodu, jejíž náhrady domáhal se na žalovaném a odůvodňoval žalobní nárok tím, že vůl od žalovaného koupený byl již dne 14. ledna 1926 v době odevzdání onemocněl slintavkou a kulhalkou, že žalovaný ručí za veškerou škodu z toho vzniklou, poněvadž mu vola odevzdal na základě nesprávného dobytčího pasu a přes to, že obec V. byla tenkrát uzavřena pro převádění dobytka pro slintavku a kulhalku. Žalobu zadanou na okresním soudě (§ 49 čís. 8 j. n.) soud první stolice k námitce věcné nepřislušnosti odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Soud první stolice nepochybil, uznáv podle údajů žaloby, které podle §u 41 druhý odstavec j. n. při zkoumání příslušnosti, leda by už bylo soudu známo, že jsou nesprávné, jediné přicházejí v úvahu, že žalobce neuplatňuje žalobou nároky ze správy, nýbrž z důvodu náhrady škody zaviněné trestným činem žalovaného podle zákona o dobytčím moru, ježto žalobci odevzdal z V. vola přes to, že V. bylo pro slintavku a kulhalku uzavřeno pro převádění dobytka, a poněvadž odevzdal žalobci k dopravě vola nesprávný dobytčí pas, tedy že je žalováno o náhradu škody z trestného činu žalovaného, což dle právního názoru dovolacího soudu platí i ohledně krmení a obsluhy onemocnělého vola po 22 dnů denně po 20 Kč, tedy úhrnem 440 Kč a ohledně ztráty na váze vola nemocí nejméně 30 kg po 7 Kč, tedy úhrnem 210 Kč, neboť i tyto dva nároky nejsou v žalobě uplatňovány žalobcem jako nároky ze správy, jak se první soud mylně domníval, nýbrž uplatňovány jsou jako nároky na náhradu škody z trestného činu žalovaného. Stěžovatel právem poukazuje k tomu, že, když jest prodávateli přičítati zavinění, ručí nabyvateli podle §u 932 druhé věty obč. zák. a to »ve všech případech« za zavi-